

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie zażalenia pełnomocnika **prezesa Sądu Okręgowego w O.**
na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w O.
z dnia 7 czerwca 2023 r., sygn. akt. [...]
o odmowie wszczęcia śledztwa
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 października 2023 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Olsztynie
zawartego w postanowieniu z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II Kp 743/23
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ostrołęce.

UZASADNIENIE

Wskazany postanowieniem Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem w trybie art. 37 k.p.k. o przekazanie do rozpoznania sprawy z zażalenia pełnomocnika prezesa Sądu Okręgowego w Olsztynie na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. o odmowie wszczęcia śledztwa, sygn. akt [...] o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 190a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., innemu równorzędnemu sądowi z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek jest zasadny.

W przedstawionej sprawie zachodzą przesłanki uzasadniające skorzystanie z art. 37 k.p.k. Zgodnie z treścią tego przepisu Sąd Najwyższy może z inicjatywy właściwego sądu przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. Celem tej regulacji jest przeciwdziałanie sytuacjom, kiedy w określonych realiach procesowych istnieje choćby potencjalne zagrożenie dla rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny, a więc wolny od wszelkiego rodzaju zależności. Zachowanie standardów orzekania związanych z tymi kryteriami jest bowiem jednym z czynników pozwalających na zapewnienie prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, w kontekście pozytywnego postrzegania orzeczeń wydawanych przez sądy zarówno z ogólnospołecznego punktu widzenia, jak i z punktu widzenia stron postępowania. Z drugiej zaś strony, skorzystanie z właściwości delegacyjnej może mieć miejsce wyjątkowo, skoro stanowi ona wyjątek od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

Wskazana przez Sąd Rejonowy w Olsztynie okoliczność, będąca przedmiotem sprawy, stanowi wystarczający powód do przekazania jej do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Postępowanie w przedstawionej sprawie, w ramach którego ma dojść do rozpoznania przez jeden z sądów podległych wobec Sądu Okręgowego w Olsztynie zażalenia na postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie dokonanego w dniu 7 marca 2023 r., w nieustalonym miejscu i czasie, ze skutkiem w O. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 22 475,35 Euro, poprzez podszycie się za Prezesa Sądu Okręgowego w Olsztynie M. L. w wiadomości e-mail skierowanej z adresu [...] na adres [...] i tym samym wprowadzenie w błąd, co do tożsamości nadawcy, czego sprawca nie osiągnął z uwagi na zweryfikowanie tożsamości nadawcy przez główną księgową Sądu Okręgowego w Olsztynie, obejmuje ocenę zachowania uzasadniają przyjęcie, że rozpoznanie sprawy w sposób zapewniający gwarancję zachowania dobra wymiaru sprawiedliwości. Z całą pewnością rozpoznanie przedmiotowego zażalenia przez Sąd Rejonowy w Olsztynie osłabiłoby zaufanie społeczna do samodzielności tegoż sądu rejonowego, jak i całego wymiaru sprawiedliwości.

Godzi się jednak podkreślić, że Prezes Sądu Okręgowego w Olsztynie nie jest służbowym przełożonym nad sędziami Sądu Rejonowego w Olsztynie, jak można to uznać z treści wniosku o przekazanie. Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 1 ustawy z 24 listopada 2020 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2020, poz. 2072), pracami sądów rejonowych kieruje prezes sądu, który jest również zwierzchnikiem służbowym pełniących w nim służbę sędziów (art. 22 § 1 ust. 1 lit. b cyt. Ustawy. Nie bez znaczenia pozostaje jednak fakt, że prezes sądu okręgowego sprawuje wewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością administracyjną sądu okręgowego oraz sądów rejonowych, działających w okręgu sądowym, o czym mowa w art. 37b § 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Uprawnienia z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego przysługują także właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego. Zakres przedmiotowy uprawnień prezesa sądu apelacyjnego i prezesa sądu okręgowego z zakresu nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów rejonowych okręgu i apelacji tworzy zatem taką relację pomiędzy osobami sprawującymi nadzór a sędziami orzekającymi w sądzie rejonowym okręgu i apelacji, której istnienie może powodować przekonanie opinii publicznej o braku swobody orzekania sądu właściwego do rozpoznania sprawy (*por. postanowienie SN z dnia 29 lipca 2022 r., sygn. akt: II KO 62/22, SIP Legalis nr 2728243*). Z kolei ten czynnik nie pozostałby bez wpływu na dobro wymiaru sprawiedliwości, co uzasadnia zastosowanie w sprawie art. 37 k.p.k.

Właściwość Sądu Rejonowego w Ostrołęce uzasadniona jest najmniejszą odległością, dzielącą go do sądu Rejonowego w Olsztynie i Sądu Okręgowego w Olsztynie, w porównaniu do innych sądów rejonowych, znajdujących się w obrębie tej samej apelacji, jednak będąc jednostką podrzędną wobec innego sądu okręgowego (tu Sądu Okręgowego w Ostrołęce) niż Sąd Okręgowy w Olsztynie.

Ze względów opisanych powyżej, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[ms]

